

**Вищий навчальний заклад «Приватне акціонерне товариство
«Львівський інститут менеджменту»
Кафедра фундаментальних економічних та природничих дисциплін**

СИЛАБУС

«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій і адміністрування»
кількість кредитів ЄКТС	3,5 (105 год.)
форма навчання	очна (денна), заочна
компонент освітньо-професійної програми	нормативна
цикл підготовки	професійний
мова викладання	українська

Керівник курсу:

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, вчене звання	Ступницька Наталія Володимирівна, кандидат технічних наук, доцент
Контактний телефон	097-515-26-10
E-mail:	N_Stupnytska @i.ua
Адреса викладання дисципліни	вул. Ліська, 16, м. Львів, 79018 кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу Львівський інститут менеджменту
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	фундаментальних економічних та природничих дисциплін
Графік консультацій	згідно графіку консультацій

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни (модуля)

Кількість кредитів 3,5 / 105 год., із них:

Лекції (год.) – 16

Семінарські заняття (год.) – 0

Практичні заняття (год.) – 16

Самостійна робота (год.) – 73

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Навчальна дисципліна «Охорона праці в галузі» об'єднує систему знань і навиків з охорони праці під час виконання професійних обов'язків персоналом об'єктів господарювання. Виклад дисципліни включає питання професійної безпеки з огляду найпоширеніших причин виробничого травматизму, які характерні для сьогодення. Дисципліна покликана сформувати у майбутніх фахівців знання, навички і вміння щодо функціонування системи управління охороною праці, аналізу стану і проблем безпеки праці в галузі.

Дисципліна зорієнтована на отримання фахових компетентностей щодо впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці; готовності до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій; організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є логічне продовження програми навчального предмету «Основи охорони праці». Вивчення теорії та отримання практичних знань з забезпечення безпечних умов праці, збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку, профілактики травматизму та професійних захворювань, аварій тощо.

Мета вивчення дисципліни – полягає у формуванні у майбутніх фахівців теоретичних знань, практичних умінь і здатностей достатніх для успішного та безпечного виконання професійних обов'язків з врахуванням нормативно-правових і організаційних вимог з охорони праці, із можливістю розробки конкретних заходів та засобів поліпшення санітарно-гігієнічних умов, техніки безпеки і пожежної безпеки.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є: забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах на галузевих об'єктах через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Навчальний контент

№з/п	Теми	Результати навчання
1.	Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці.	Знати: – перелік і зміст основних нормативних актів України з питань охорони праці, пов'язаних зі сферою управління виробництвом; – систему управління охороною праці підприємства (СУОПП), її структуру і особливості, показники ефективності функціонування; – алгоритм виявлення, оцінки та зменшення ризиків виникнення небезпечних ситуацій на виробництві, оцінку витрат на охорону праці та визначення їхньої ефективності, системи і принципи стимулювання охорони праці; – економічні методи управління охороною праці, фінансування охорони праці; – психологічні фактори та заходи підвищення безпеки праці; – порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві;
2.	Система управління охороною праці в організації	

3.	Економічні аспекти охорони праці	– нормативно-правову основу проведення атестації робочих місць за умовами праці; – порядок фінансування страхування від нещасного випадку, відповідальність фонду соціального страхування від нещасних випадків за невиконання своїх обов'язків;
4.	Травматизм та професійні захворювання в галузі. Соціально-психологічні аспекти охорони праці	– порядок проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці; – специфічні заходи і засоби захисту працюючих від електромагнітного випромінювання радіочастотного, оптичного та іонізуючого діапазонів; – вимоги безпеки до приміщень, технологічних процесів та робочих місць обладнаних персональними комп'ютерами та офісною технікою, можливий їх негативний вплив на життєдіяльність і здоров'я людини; – організація та режим роботи операторів персональних комп'ютерів; – фактори пожежної небезпеки галузевих об'єктів; – причини пожеж на галузевих об'єктах – реальні й імовірні; – категорії та класи вибухонебезпечності галузевих об'єктів;
5.	Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці	– заходи і засоби системи протипожежного захисту галузевих об'єктів; – складові системи організаційних протипожежних заходів у галузі. Вміти: – оцінити відповідність стану організації охорони праці на підприємстві чинному законодавству і нормативним актам; – визначати функціональні обов'язки працівників з урахуванням їх посад і вимог чинних законодавчих актів;
6.	Стан умов праці в галузі. Ризики в діяльності працівників	– визначати статистичні показники травматизму на підприємстві; – організувати розслідування виробничого нещасного випадку; – опрацювати план навчання і перевірки знань з охорони праці працівників залежно від виконуваних ними функціональних обов'язків і небезпеки робіт, що виконуються; – визначити клас умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості виробничого процесу;
7.	Електробезпека	– контролювати дотримання вимог з гігієни праці; – проводити інструктажі на робочому місці з питань захисту від шкідливих факторів;
8.	Заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах	– визначити категорію приміщень за небезпекою ураження електричним струмом; – спираючись на показники пожежної небезпеки матеріалів і речовин, визначити ймовірну категорію вибухопожежобезпеки конкретних виробничих умов та клас приміщення і зон за вибуховою і пожежною небезпекою; – визначити загальні технічні заходи системи протипожежного захисту для певних виробничих умов; – обґрунтувати первинні засоби пожежегасіння для певних виробничих умов і провести інструктаж щодо користування цими засобами; – враховувати різні за походженням джерела небезпеки при здійсненні заходів щодо забезпечення трудової діяльності; – застосовувати теорію ризику для оцінювання небезпеки виробничої діяльності; – використовувати засоби індивідуального захисту для забезпечення безпеки людей в умовах виробничої діяльності;

	– у складі комісії з розслідування нещасного випадку, спираючись на чинні положення, скласти акт про нещасний випадок на виробництві; – надавати першу медичну допомогу у вигляді само- і взаємодопомоги від різних видів небезпек. – вирішувати економічні питання охорони праці.
--	--

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Навчальна та робоча програми.
2. Навчальний посібник, підручник, курс лекцій, презентації.
3. Методичні рекомендації до семінарських занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
5. Завдання для контрольних (модульних) робіт та питання на іспит.

Компетентності та результати навчання згідно ОПП, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.
----	--

Загальні компетентності:

ЗК 02	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 04	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 05	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 08	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності:

СК 05	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
СК 06	Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.
СК 08	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

Програмні результати навчання:

ПРН 07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.
ПРН 09	Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.
ПРН 10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.
ПРН 12	Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

Політика оцінювання

Політика оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється з дотриманням принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи слід здавати у зазначені терміни. За порушення термінів здачі завдань знижується бал. Перескладання підсумкового контролю відбувається із дозволу навчального відділу за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування).

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25 %. Списування під час проміжного та підсумкового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно із погодженням викладача. За відвідування лекційних та практичних занять бали нараховуються за результатами тестування по темі лекції / практичного заняття.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: базові знання з дисциплін: «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Державне та регіональне управління», що необхідні для опанування компетентностями.

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при опануванні: «Управління якістю», «Управління проектами», «Фінансовий менеджмент», «Стратегічний менеджмент» та у практичній діяльності, а також при проходженні виробничої практики.

Рекомендована література

Базова

1. Агій Я. Ю., Лях І. М. Охорона праці у галузі : навч. посібн. Ужгород : ПП «АУТДОР - ШАРК», 2015. 200 с.
2. Андрейчук Н. І., Кіт Ю. В., Шибанов С. В., Шерстньова О. В. Охорона праці : навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2022. 276 с.
3. Атаманчук П. С., Мендерецький В. В., Панчук О. П., Чорна О. Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс) : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : "Думка", 2020. 152 с.
4. Вовк Ю. Я., Вовк І. П. Охорона праці в галузі : навч. посібник. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2015. 172 с.
5. Зеркалов Д. В. Охорона праці в галузі : навч. посібник. Київ : «Основа», 2021. 551 с.
6. Зеркалов Д. В. Охорона праці в галузі : загальні вимоги : навч. посібн. Київ : "Основа". 2021. 551 с.
7. Полетаєв В. П. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / за ред. д.т.н., проф. А. П. Огурцова. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. 363 с.
8. Яремко З. М., Тимошук С. В., Третяк О. І., Ковтун Р. М. Охорона праці : навч. посібн. / за ред. проф. З. М. Яремка. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 345 с.
9. Менеджмент охорони праці : навч. посібник / Н. Г. Ревенко, К. О. Левчук. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. 236 с.

10. Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. Д.: НГУ, 2014. 271 с

Допоміжна

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
2. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Затверджена Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 № 528.
3. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
4. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
5. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
6. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
7. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
8. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
9. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.
10. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
11. НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.
12. ДБН В.2.5-28-2006 «Природне і штучне освітлення». 13.ДСанПіН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів.
13. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
14. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
15. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації.

Інформаційні ресурси

16. Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду). URL : <http://www.dnopr.kiev.ua>
17. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL : <http://www.mon.gov.ua>
18. Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України. URL : <http://www.mns.gov.ua>
19. Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. URL : <http://www.social.org.ua>